

Peeter Vagula
Peipsiääre Vallavolikogu liige

Teie: 25.03.2025

Meie: *kuupäev digiallkirjas* nr 1.8-5/848-1

Vastus selgitustaotlusele

Austatud härra Vagula

Saatsite 20.03.2025 Justiits- ja Digiministeeriumile selgitustaotluse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 48 lõigete 2² ja 2³ kohta. Justiits- ja Digiministeerium saatis Teie selgitustaotluse 25.03.2025 vastamiseks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.

Vabariigi Valitsuse seaduse § 65¹ lõike 1 alusel on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas mh regionaalpoliitika ja -arengu, kohaliku omavalitsuse poliitika ja kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise poliitika kavandamine ja elluviimine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine. Ministeeriumi kohalike omavalitsuste osakonna pädevuses on anda selgitusi vastutusvaldkonna seaduste tõlgendamise ja rakendamise kohta¹ ning nõustada kohaliku omavalitsuse üksusi omavalitsuslikes küsimustes.

KOKS on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi vastutusvaldkonna seadus ja seetõttu on ministeeriumil õigus anda nimetatud seaduse tõlgendamise ja rakendamise kohta selgitusi.

Märgite pöördumises, et olete Peipsiääre Vallavolikogu revisjonikomisjoni esimees ja samas ka MTÜ Alatskivi Looduskeskus juhatuse liige ning Peipsiääre vald, kui juriidiline isik on MTÜ Alatskivi Looduskeskus liige.

KOKS § 48 lõige 2² sätestab, et revisjonikomisjoni liige ei või täita sama valla või linna valitseva mõju all oleva äriühingu, sihtasutuse ega mittetulundusühingu tegevjuhi, juhataja, juhatuse liikme ega sama valla või linna ametiasutuse hallatava asutuse juhi või tema asetäitja ülesandeid. Nimetatud sättes on kehtestatud revisjonikomisjoni liikme ametikoha ühitamatus sama valla valitseva mõju all oleva mittetulundusühingu juhatuse liikme ametikohaga.

Küsite, kas antud juhul on ikka tegemist valitseva mõju all oleva MTÜga, kui suurem osa liikmetest on füüsilised isikud?

¹ Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (edaspidi MSVS) § 3 kohaselt annab riigi- ja kohaliku omavalitsuse üksuse asutus tasuta selgitusi enda väljatöötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta. MSVS alusel antud õigusala selgitus ei tähenda seaduse ainuõige tõlgenduse kehtestamist ega ole kellelegi täitmiseks kohustuslik. Õigust mõistab Eesti Vabariigi põhiseaduse § 146 esimese lause kohaselt ainult kohus.

Otsustamine, kas äriühing, sihtasutus ja mittetulundusühing on valitseva mõju all või mitte, toimub [raamatupidamise seaduse](#) (edaspidi RPS) § 27 põhjal. RPS § 27 tähenduses võib valitsev mõju muu hulgas tuleneda järgmistest asjaoludest: 1) suurem kui 50%-line osalus konsolideeritava üksuse hääleõiguses; 2) seadusest või lepingust tulenev otsene või kaudne õigus asutajaõigusi teostades või üldkoosoleku otsusega nimetada või tagasi kutsuda enamikku tegevjuhtkonnast või kõrgema juhtorgani liikmetest.

Valitseva mõju hindamisel tuleb lähtuda sellest, kas Peipsiääre vald on MTÜ Alatskivi Looduskeskus liige ning kas tal on MTÜ liikmena juhtorganis otsustusõigus hääleõiguse kaudu. Valitsev mõju on sellel, kellele kuulub otsuste tegemist võimaldav hääleõigus. Kui on hääleõigus otsused vastu võtta, siis kuulub mittetulundusühing KOVi konsolideerimisgruppi.

E-äriregistri portaalis avaldatud MTÜ Alatskivi Looduskeskus 2024. aasta majandusaasta aruande tegevusaruandes on välja toodud: „*Aruandeperioodi alguses 01.01.2024 oli mittetulundusühingul 12 liiget (11 füüsilist isikut ja 1 juriidiline isik). Alates 01.03.2024 kuulub MTÜ ALK liikmeskonda 8 füüsilist isikut.*“.

Kui MTÜ on asutatud füüsiliste isikute poolt ja kõik selle liikmed on füüsilised isikud, siis ei ole ühelgi avaliku sektori üksusel, sh KOVil selle MTÜ üle valitsevat mõju.

Küsite veel, kas peate taanduma MTÜ juhatusest või revisjonikomisjonist?

Vaid siis, kui MTÜ Alatskivi Looduskeskus on Peipsiääre valla valitseva mõju all olev MTÜ ning täidate samaaegselt Peipsiääre Vallavolikogu revisjonikomisjoni liikme ja MTÜ Alatskivi Looduskeskuse juhatuse liikme ülesandeid tuleks KOKS § 48 lõige 2³ alusel esitada avaldus MTÜ juhatusest tagasiastumiseks või siis loetakse tagasiastumisavalduse esitamata jätmisel teid revisjonikomisjoni liikme kohalt tagasiastunuks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Kulp

KOV õigusvaldkonna juht

kohalike omavalitsuste osakonna juhataja ülesannetes

Teadmiseks:

Õiguskantsleri Kantselei

Peipsiääre Vallavolikogu

Elika Saks

502 5936, eliko.saks@agri.ee